

Początki psychologii jako nauki

Dr Danuta Kossak

Okres przed naukowy w psychologii, psychologia a filozofia

- Pierwsze refleksje psychologiczne to wynik praktycznych obserwacji człowieka w związku z gromadzeniem wiedzy przez starożytnych filozofów przyrody i lekarzy (w opozycji do religii).
- Kierunek idealistyczny prezentuje Platon (428-348) – dusza jest ideą wieczną i nieśmiertelną . Różnicuje duszę na;

rozumną zwróconą ku ideom, wzruszeniowo – wolicjonalną ,zmysłową.

Od niego pochodzi rozróżnienie na trzy odrębne władze duszy –rozum
namiętność ,pożądliwość.

Arystoteles

- Arystoteles- traktat ‘O duszy’ Wypowiada się na temat pamięci , uczuć , przejściu od wrażeń do spostrzeżeń ogólnych , o mniemaniu (pojęcie wiedzy), pragnieniu , woli. Ciało to zespół organów , dusza jest jego istotą nie tylko ożywia ciało, przenika je sama się rozwija- stanowi cel wewnętrzny życia. Nauka o duszy to nauka o życiu i jego funkcjach dotycząca procesów organicznych jak i życia świadomego. Rozróżniał trzy postacie duszy; roślinną, zwierzęcą, rozumną. Trzy poziomy życia organicznego:
  - roślina – nie ma specjalnych narządów spostrzegania ani centralnych narządów regulujących.
  - zwierzęca posiadająca narządy zmysłowe i ruchowe,
  - rozumna, człowiek poznający i mający rozum,

Arystoteles

- Dusza zdobywa wiedzę za pomocą pięciu zmysłów. Wrażenia zmysłowe przejmujemy i objaśniamy w świetle minionych doświadczeń i one są konieczne do spostrzegania przedmiotów ,stosunków przestrzennych i czasowych.
- Wyróżniał rozum bierny i czynny . Jeden i drugi służy do tworzenia wyobrażeń i myśli. Rozum bierny polega na przyjmowaniu i objaśnianiu wrażeń (myślenie sensoryczne oraz składniki myślowe spostrzegania).
- Rozum czynny ujawnia się w myśleniu abstrakcyjnym i w aktach woli.

Kartezjusz 1596- 1650

- Twórca dualizmu ontologicznego. Ciało jest materialne ,kieruje się prawami mechaniki . Ruchy zwierząt są mechaniczne . Człowiek ma też zdolność do wykonywania ruchów dowolnych ,tylko człowiek ma duszę wolną . Niematerialna dusza styka się z ciałem w jednym miejscu w szyszynce . Podniety zmysłowe przenikają przez nerwy – dusza odbiera je jako wrażenia zmysłowe.
- Wprowadził pojęcie świadomości. Dusza przejawia się przez myślenie – myślę więc jestem. Myślenie to całokształt świadomości a więc wrażeń , spostrzeżeń i myśli w ściślejszym znaczeniu. Mysli są dostępne tej osobie , która je przeżywa.